

situation til situation, vi kan sætte noget sådant i gang, men der var heldigvis et stort flertal i det Folketing, som netop sagde, at vi er på rette vej, og jeg glædede mig dengang over også at kunne tælle SF med i kredsen.

Når vi vender os til NATO's udvidelsesstudium, synes jeg, det er vigtigt at se på tonen i det, der skrives. For det første prøver man ikke at lave en eller anden fast køreplan for optagelse. Man siger netop, at denne proces må foregå gradvis, og i tredje linje i studiet siger man stort set, at det er et formål i sig selv at undgå at skabe nye skillelinjer i Europa. Det er jo også det, debatten i dag handler om, og det er altså det, der er formålet for NATO's studier. Så kan man tro mere eller mindre på NATO's intentioner, og der er selvfølgelig nogle, der har lidt større ideologiske vanskeligheder på det punkt end andre; men realiteten er, at hvis man tager det, der skrives, rent bogstaveligt, burde alle være godt tilfredse.

Kigger vi yderligere på NATO's udvidelsesstudium, synes jeg, det er vigtigt at understrege, at man her gør sig stor umage for netop at anvende den totale samling af sikkerhedspolitiske instrumenter i Europa. Det er ikke blot en ensidig interesse fra NATO's side. Jeg tror, samtlige organisationer, herunder ikke mindst OSCE, er med inde i den proces, man forestiller sig, og derfor kan jeg i og for sig gøre resten af mit indlæg kort.

Jeg synes, der er grund til at se på to ting: På den ene side den udvikling, man forestiller sig i indværende år, og som indebærer konsultationer med de lande, som har interesseret sig for et medlemskab af NATO og dermed har signalet, at de føler, de har et sikkerhedspolitisk problem. Processen består i, at man foretager konsultationer med de pågældende lande, snakker med dem og undersøger, hvad deres problemer er. For det andet går man videre med udvidelsen og anvendelsen af partnerskabsaftalerne – altså netop det, der understreger den gradvise proces mod et kollektivt sikkerhedssystem i Europa.

En tredje ting, som jeg nok også synes er værd at understrege, og som bliver sat i gang i 1996, er en undersøgelse af NATO's egne problemer. Der skal jo ikke være nogen tvivl om, at i visse NATO-kredse volder udvidelsesprocessen store betænkeligheder ud fra den betragtning, at man føler, den kunne føre til en underminering af den militære alliance. Men det er jo lidt paradoksalt, når vi har hørt indlæggene i

dag om, hvad NATO's udvidelsesproces skal anvendes til.

Jeg vil godt pege på et enkelt indlæg, der er blevet bragt for nylig i det blad, der udsendes af Samvirket af Folk og Forsvar. Forsvarsakademiets chef, Per Skov-Christensen, understreger under overskriften »NATO i fare for at dø«, at udvidelsesprocessen kan medføre en udtynding af den militære alliance. Det er det problem, man ser i nogle NATO-kredse, og derfor synes jeg, at det måske kunne bidrage til at sætte det, vi diskuterer, i et lidt større perspektiv. Dette er ikke et spørgsmål om en militær alliances overlevelse alene. Det er i høj grad først og fremmest et spørgsmål om en politisk proces, hvor NATO er gået ind som en politisk medspiller i Europas sikkerhedspolitiske opbygning, og det volder nogle militærfolk problemer.

Derfor vil jeg også slutte med dels at citere fra § 15 i NATO's udvidelsesstudie, hvor man skriver, at den mest omfattende institution for den europæiske sikkerhedsarkitektur er OSCE, at denne institution har en nøglerolle for at fastholde sikkerhed og for at overvinde delelinjerne i Europa, og at man skal fortsætte udbygningsarbejdet af OSCE, uanset hvordan det går med NATO's udvidelse. Det synes jeg er en central passage, som viser noget om intentionerne.

Og på den baggrund vil jeg blot sige, at vi fra radikal side ikke kan stemme for det stillede dagsordensforslag, først og fremmest fordi man vil udelukke en mulighed for at udvide sikkerhedsarkitekturen i Europa ved at spille også på NATO-instrumentet.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til hr. Per Stig Møller, fordi han anerkender, at vi er nogle, som arbejder videre i den tradition, som blev grundlagt af Viggo Hørup, som også Lasse Budtz var en vigtig del af, og som Det Radikale Venstre jo naturligvis også har været en del af i tidens løb.

Jeg vil godt spørge hr. Estrup: Hvis hr. Estrup nu virkelig mener seriøst, at man som officiel dansk politik vil tilbyde Rusland NATO-medlemskab – nu går jeg ud fra, at det var en løs bemærkning, men lad os nu antage, det virkelig var den danske regerings politik at tilbyde Rusland NATO-medlemskab – vil hr. Estrup så fremsætte de konkrete forslag om omlægning af de militære planer i NATO, som vil være nødvendige for at gennemføre en optagelse af Rusland?